

КЕЙС ӘДІСІ АРҚЫЛЫ ОҚЫТУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

This article describes the case study method in effective teaching Kazakh language. Alongside with the case study implementation was done the analysis of the Zhambyl Zhabaiyevs poems. The case study can be effectively used in teaching the course relating to the Kazakh national traditions.

Педагогикалық үдерісте кездесетін жағдаяттарды әлде туындаған мәселелерді шешудің тиімді технологиясының бірі - кейс әдісі. Кейс әдістердің болмысы келесіде анықталады: шынайы өмірде орын алған проблема көрініс тапқан нақты жағдаят мәтінде беріледі; оқытушы жағдаятты жан-жақты түсіндіреді және сол жағдаят негізіндегі проблеманы шешуде неге көңіл аудару керектігі бойынша нұсқаулық береді; студенттер жағдаятпен жан-жақты танысып, құрылған топта оны талдайды; топта жағдаятта берілген проблеманың шешімін табу жолында әртүрлі идеялар туындайды, топтың әр мүшесі өз ұсыныстарын айтып, оны негіздеуге мүмкіндік алады; топта қабылданған идеялар бүкіл аудиторияға арналған тұсаукесерде көрініс табады, әр топ өз шешімін ұсынып, өз ұстанымы мен дәлелдерін келтіреді; барлық топтың тұсаукесерінен кейін пресс-конференция жүргізіледі, мұнда бірнеше тұсаукесер негізінде жасалған ұсыныс, дәлелдерін ортаға салады.

Оқу үдерісі оқытушы берген және жағдаятты ұғыну үдерісінде дамитын оқу-танымдық проблемалық жағдаяттарға айналады. Мәселен, Жамбыл шығармашылығы бойынша жағдаяттық тапсырмалар беруге болады.

Берілген танымдық сұрақтар негізінде студенттер Жамбыл шығармашылығын жете танып қоймайды, сонымен бірге оның шығармашылығының сол заманға сай кодын анықтайды, әрі өлең жолдарында сипатталған жағдайлардың басқаша өрбіген кезде, заманның басқаша өзгеру мүмкіндігіне шығармашылық болжам жасайды.

Авторлардың пікірінше, кейс әдістердің студенттердің тілдік құзыреттілігін қалыптастыруға негізгі әсерін анықтауға болады. Жамбыл шығармашылығы бойынша жағдаяттық тапсырманы зерттеп, тұжырым жасауға болады. Онда мынадай көрініс қалыптасады:

- лингвистикалық: Жамбыл шығармашылығы негізінде теңеулер, мақал-мәтелдер, прецедентті есімдер, фразеологизмдер т.б. тілдік бірліктер игеріледі;

- мәдениаралық: өзге ұлт аудиторияларында Жамбыл шығармашылығы арқылы қазақ мәдениетінен хабардар ету, парасаттылық дағдыларын қалыптастыру, тіл иелерінің әлеуметтік жүйесімен таныстыру (мәселен, Жамбыл заманындағы кезеңмен қазіргі кезді салыстыру);

- дискурстық-стратегиялық: тапсырмаларды талдау барысында жағдаяттың өзгеруіне қарай өз пікірін білдіруі, дискурсқа ену қабілетін қалыптастыру;

- ақпараттық: жағдаятпен танысу барысында танымдық сұрақтарға жауап беру үшін студенттер тілдік, әлеуметтік-кезеңдік, мәдени ақпараттарды қалыптастырады, соның негізінде жағдаяттың басқаша өрбуіне қарай басқа ақпараттармен алмастыруға дағдыланады. Мәселен, бай – жомарт, кедей – сараң болғандағы жағдай;

- лингвокәсібилік: осындай жағдаят негізінде таза кәсіби лингвист болмаса да, өз мамандығына сай тілдік бірліктерді орынды қолданып, коммуникацияға түсе алады;

- уәждеме және тұлғалық кәсіби сапасы: өзінің ой-пікірінің дұрыс екендігіне материал негізінде уәж келтіре алуы, мәдени ақпараттық негізінде толеранттық қасиеттің қалыптасуы, жеке дара өзіне ғана тән стиль негізінде жағдаяттағы проблеманы ретке келтіре білуі.

Белсенді оқыту әдістері педагогикада ең негізгі инновациялық бағыттардың біріне айналуы мүмкін. Белсенді оқыту әдістері дегеніміз студенттердің танымдық әрекетін ширататын, шығармашылық және кәсіби ойлау қабілетін туындадатын әдістер жүйесін айтамыз.